

Otázky na inžinierske štátne záverečné skúšky z predmetu Hospodárska politika a Ekonomická analýza

Akademický rok 2018/2019

1. Neštandardné menové politiky a problémy ich realizácie. Neštandardné opatrenia menovej politiky, ich zdôvodnenie a možné efekty. Obmedzenia ich použitia.
2. Príčiny nefunkčnosti štandardných nástrojov menovej politiky v prostredí eurozóny. Zlyhávanie štandardnej menovej politiky po poslednej globálnej kríze, prejavy a dôvody.
3. Konsolidácia vo verejných financiách. Meranie postupu konsolidácie, podpora fiškálnej udržateľnosti, vplyv fiškálnych politik, fiškálny impulz, trendy vo fiškálnej politike.
4. Vzťah ekonomickej úrovne krajiny a ďalších jej sociálno-ekonomických parametrov. Súvislosť ekonomickej úrovne s dĺžkou života, výškou verejných výdavkov, korupciou a pod. Problémy merania týchto parametrov a interpretácie súvislostí.
5. Na príklade väzňovej dilemy vysvetlite podstatu Nashovho ekvilibríu. Celý problém zapíšte formou hry v normálnom tvare a vyznačte Nashovo ekvilibríum.
6. Vysvetlite základné predpoklady Cournotovho a Bertrandovho modelu a uveďte príklady trhov, ktoré svojím fungovaním pomerne dobre spĺňajú predpoklady týchto modelov.
7. Vysvetlite, v čom spočíva obmedzenie súťaže pri týchto formách vertikálnych dohôd: stanovenie cien pre ďalší predaj (RPM), selektívna distribúcia, exkluzívne zastúpenie a exkluzívne teritórium. Zdôvodnite, či ide predovšetkým o obmedzenie intra-brand alebo inter-brand súťaže.
8. Aké sú hlavné determinanty stanovenia výšky pokuty za porušenie zákazu dohôd obmedzujúcich súťaž? Vysvetlite princíp optimálnej represívnej a preventívnej pokuty.
9. Vysvetlite príčiny a dôsledky príjmových nerovností. Aký je vplyv globalizácie trhov a globalizácie výroby na globálne nerovnosti. Aká je úloha globálnych inštitúcií pri riešení globálnych problémov.
10. Charakterizujte makroekonomické začarované kruhy, príčiny a faktory ich pretrvávania. Ako vzniká pasca chudoby, aké sú jej dôsledky a možnosti riešenia?
11. Vysvetlite, na aké otázky hľadajú odpoveď moderné teórie ekonomického rastu. Z akých základných faktov vychádzajú? Aké odpovede dáva na tieto otázky Solowov model? Ktoré empirické fakty dokáže a ktoré naopak nedokáže vysvetliť, resp. necháva otvorené?
12. Vysvetlite, čo viedlo k vzniku obrovských rozdielov v príjmoch na jedného obyvateľa vo svetovej ekonomike. Aké závery vyplývajú pre konvergenciu (divergenciu) v príjmoch na obyvateľa zo Solowovho modelu. Vysvetlite na príklade absolútnej a podmienenej beta konvergenzie a uveďte pár empirických faktov.
13. Vysvetlite hlavné prednosti input-output analýzy založenej na Leontiefovom modeli. Vysvetlite obmedzenia vyplývajúce z predpokladov modelu a dostupnosti údajov. Ilustrujte využitie input-output analýzy na konkrétnych príkladoch.
14. Vysvetlite, ako môžeme prostredníctvom input-output analýzy zistiť, akú zamestnanosť na Slovensku priamo a nepriamo generuje export. Aké údaje k tomu potrebujeme. Ilustrujte na konkrétnych faktoch pre Slovensko a diskutujte ekonomické implikácie.
15. Základné východiská súťažnej politiky a ochrany hospodárskej súťaže. Ciele a funkcie súťažnej politiky a hlavné spôsoby jej realizácie.

16. Formy nedovoleného obmedzovania hospodárskej súťaže – dohody obmedzujúce súťaž, zneužívanie dominantného postavenia, koncentrácia ako možná forma obmedzovania súťaže.
17. Ekonometrický model. Časti a prvky, typy premenných. Typy dát, rozdiel medzi ekonomickými a experimentálnymi dátami. Všeobecný tvar lineárneho modelu, predpoklady. Dôsledky porušenia predpokladov všeobecného lineárneho modelu. Význam a využitie.
18. Fázy ekonometrického modelovania. Vymenujte a popíšte štyri fázy ekonometrického modelovania. Odhad parametrov modelu, náhodnej zložky a rozptylu náhodnej zložky. Štatistické vlastnosti estimátorov. Ekonometrická a ekonomická verifikácia modelu.
19. Hospodárska politika a teória ekonómie blahobytu. Kritéria pre hodnotenie (voľbu) inštitúcií: efektívnosť a rovnosť. Zlyhania trhu na mikro- a makroúrovni.
20. Normatívna teória hospodárskej politiky. Príspevky Tinbergena a Theila k teórii hospodárskej politiky. Lucasova kritika. Časový nesúlad.
21. Analýza obalu dát: všeobecný popis metódy, geometrická predstava . CCR model: popis a interpretácia výsledkov. Dualita. Výhody, nevýhody a využitie DEA modelov.